Raadsvoorstel

Voorstel aan de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân

Jaartal + zaaknummer	: 2022 / 2022-233592
Raadsvergadering d.d.	: 15 december 2022
Portefeuillehouder	: J.D. de Vries
Programma	: (3) Soarch en Wolwêzen
Programmaonderdeel	: Meer maatschappelijke participatie
Naam opsteller	: H. van der Pütten (E-mail: h.vanderputten@noardeast-fryslan.nl)
Onderwerp	: Vaststellen verordening rechtmatigheid Participatiewet, IOAW, IOAZ en WI 2023
Begrotingswijziging	: nee

Voorgesteld raadsbesluit

1. De 'Verordening rechtmatigheid Participatiewet, IOAW, IOAZ en WI 2023 gemeente Noardeast Fryslân' vast te stellen.

Inleiding

De huidige verordening rechtmatigheid Participatiewet, IOAW en IOAZ 2020 is vastgesteld door de gemeenteraad op 10 september 2020. Sindsdien zijn er enkele wetswijzigingen geweest, waarop deze verordening van toepassing is. Hierdoor is aanpassing van deze verordening noodzakelijk.

Vanuit de uitvoering zijn daarnaast wensen geuit om de verordening aan te passen. Dit vanwege de praktische uitvoerbaarheid. De Wet inburgering is tevens opgenomen in deze verordening. Aangezien er vanuit deze wet slechts één punt is, wat vastgesteld dient te worden in een verordening, is er voor gekozen hiervoor geen aparte verordening op te stellen en dit mee te nemen in de verordening rechtmatigheid Participatiwet, IOAW, IOAZ en WI 2023.

Beoogd effect

De gemeente heeft op grond van de Participatiewet, IOAW en IOAZ de wettelijke plicht om regels vast te leggen in een verordening. Het gaat hierbij om:

- het verlagen van de uitkering en de periode van de verlaging van de uitkering (afstemming);
- het verlenen van een individuele inkomenstoeslag;
- het bestrijden van ten onrechte ontvangen uitkering, misbruik en oneigenlijk gebruik (handhaving en fraudepreventie).

De Wet Inburgering is hieraan toegevoegd. Er geldt geen aparte verordeningsplicht voor de Wet Inburgering. Enkel is hiervoor een verrekeningsopschrift opgenomen zodat in plaats van een boete op grond van de Wet Inburgering er ook afgestemd kan worden met een bijstandsuitkering op grond van de Participatiewet.

Met het vaststellen van de verordening rechtmatigheid Participatiwet, IOAW, IOAZ en WI 2023 ligt er een werkbaar en duidelijk document waarin de genomen keuzes duidelijk zijn verwoord.

Argumenten

1.1. De verordening is op onderstaande punten aangepast/gewijzigd in vergelijking met de huidige verordening. Deze aanpassingen/wijzigingen zijn het gevolg van een aantal wijzigingen in de wet welke gevolgen hebben voor deze verordening. Tevens is de Wet Inburgering toegevoegd en zijn er wijzigingen ten gevolge van signalen uit de uitvoering aangebracht.

<u>Algemene wijzigingen</u>

1. De titel van deze verordening is gewijzigd van 'Verordening rechtmatigheid Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Noardeast-Fryslân 2020' naar 'Verordening rechtmatigheid Participatiewet, IOAW, IOAZ en WI gemeente Noardeast Fryslân 2023'.

<u>Hoofdstuk 2. Afstemming</u>

Artikel 2.7. Gedragingen Participatiewet

1. In dit artikel worden drie categorieën van gedragingen benoemd, waardoor een belanghebbende een verplichting op grond van de artikelen 9, 9a, 17 tweede lid, 55 en 56a van de Participatiewet niet

of onvoldoende nakomt. Op 1 januari 2022 is in de Participatiewet, artikel 56a lid 2, in werking getreden. Door deze wijziging in de Participatiewet is in dit artikel in de eerste categorie een derde gedraging toegevoegd. Het gaat hierbij om de volgende gedraging:

Het niet nakomen van de in artikel 56a, tweede lid, van de Participatiewet neergelegde verplichting om gedurende een periode van zes maanden, gerekend vanaf de dag waarop het recht op bijstand ontstaat, mee te werken aan het door het college in naam van de belanghebbende verrichten van betalingen uit de toegekende bijstand van huur, gas, water en stroom en de verplichte zorgverzekering

Artikel 2.11. Duur van de verlaging bij schending van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen.

1. De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft een uitspraak gedaan over het afstemmen van geüniformeerde verplichtingen. Hier is uit naar voren gekomen dat de gemeenteraad niet de bevoegdheid heeft om in de afstemmingsverordening verschil te maken in hoogte of duur van de maatregel op basis van de ernst van de gedraging of de mate van verwijtbaarheid. Voor een schending van één van de verplichtingen van artikel 18 lid 4 Particiaptiewet moet eenzelfde maatregel gelden.

   Dit is nu niet het geval. Bij een gedraging als bedoeld in artikel 18, vierde lid, onderdelen a, c, d, e en h van de Participatiewet is in de verordening nu opgenomen dat er een verlaging geldt van 100% van de bijstandnorm gedurende twee maanden. In de overige gevallen geldt één maand. Door de uitvoering wordt nu de meest gunstige bepaling toegepast. Dit is ook aangegeven door de CRvB. Dit dient te worden aangepast in de verordening.

   Er is wel beleidsvrijheid in de duur van de verlaging van 100%. In de afstemmingsverordening kan hiervoor een periode worden vastgesteld van tenminste één maand en maximaal drie maanden. Ons voorstel is hiervoor één maand aan te houden. Dit ook, aangezien in het geval van recidive de verlaging honderd procent van de bijstandsnorm bedraagt, gedurende een periode van drie maanden.

Artikel 2.12. Verrekenen en verlaging

1. Doordat er een aanpassing is in artikel 2.11. wordt dit ook doorgevoerd in artikel 2.12. Voorheen kon een verlaging, afhankelijk van de gedraging, verrekend worden over maximaal 2 maanden of maximaal 3 maanden. Gedragingen als bedoeld in artikel 18, vierde lid, onderdelen c, d ,e en h van de Participatiewet konden bijvoorbeeld verrekend worden over maximaal 2 maanden.

   Ons voorstel is, als bijzondere omstandigheden dit rechtvaardigen, om een verlaging over maximaal 3 maanden uit te spreiden en hierin afwegingsruimte bij de uitvoering te laten bestaan of de verlaging over 2 of 3 maanden moet worden uitgespreid.

<u>Hoofdstuk 3. Individuele inkomenstoeslag</u>

Artikel 3.3. Recht op individuele inkomenstoeslag

1. Het eerste lid geeft aan wie recht heeft op individuele inkomenstoeslag. Hieraan is de tekst toegevoegd ‘van 21 jaar of ouder doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd’. Hiervoor is gekozen omdat hiermee de tekst van de verordening gelijk is aan de beschrijving in de wet en daarmee duidelijker.

<u>Hoofdstuk 4. Individuele studietoeslag</u>

1. Dit gehele hoofdstuk is komen te vervallen. Tot 1 april 2022 was de regeling (individuele) studietoeslag opgenomen in hoofdstuk 4 van de verordening rechtmatigheid Participatiewet, IOAW en IOAZ 2020. Per 1 april 2022 is hoofdstuk 4 van deze verordening van rechtswege komen te vervallen. De nieuwe studietoeslag is nu namelijk in de wet geregeld. De wet heeft het college de gebonden bevoegdheid gegeven de studietoeslag uit te voeren.

<u>Hoofdstuk 4. Wet Inburgering</u>

1. De Wet Inburgering (WI) is toegevoegd aan deze verordening. Voor het uitvoeren van de WI geldt geen aparte verordeningsplicht, hiervoor kunnen beleidsregels volstaan. In de beleidsregels Wet inburgering 2021 gemeente Noardeast-Fryslân is in artikel 14. Samenloop inburgeringsboete en maatregel Participatiewet, het volgende opgenomen:

Indien het college voor dezelfde gedraging een boete op grond van de Wet inburgering 2021 kan opleggen en de bijstand op grond van artikel 18 of 18 b Participatiewet kan verlagen, dan kiest hij ervoor geen boete op te leggen en de bijstand te verlagen.

Het opnemen van een verrekeningsvoorschrift is een bevoegdheid van de raad en moet worden opgenomen in een verordening. Aangezien dit slechts voor één punt geldt voor de WI, is ervoor gekozen hievoor geen aparte verordening te maken en dit op te nemen in de verordening rechtmatigheid Participatiewet, IOAW, IOAZ en WI 2023.

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Artikel 6.2. Overgangsrecht

1. Dit artikel is opgenomen bij de inwerkingtreding van de huidige verordening op 1 november 2020. Dit overgangsrecht is nu niet meer van toepassing en kan daarom worden verwijderd.

Advies Participatieraad

1. De Participatieraad Sociaal Domein is gevraagd om advies te geven op de inhoudelijke wijzigingen binnen deze verordening. De Participatieraad heeft een positief advies afgegeven. In eerste instantie was het voornemen opgenomen om de individuele inkomenstoeslag automatisch toe te kennen aan bijstandsgerechtigden, om juridische redenen bleek dit echter niet haalbaar en is dit uit de verordening gehaald. Desondanks heeft de Participatieraad hier wel advies opgegeven. Wij onderzoeken nog of wij dit op een andere wijze toch kunnen gaan toepassen.

Kanttekeningen en risico's

Niet van toepassing.

Financiën

De activiteiten die voortvloeien uit wijzigingen in deze verordening, worden gedekt uit bestaande budgetten. Aanpassingen/wijzigingen leiden niet direct tot een bijstelling.

Vervolg en planning

Raadsbesluit	15 december 2022
Publicatie	Na besluit raad
Inwerkingtreding	1 januari 2023
Uitvoering inlichten	Na raadsbesluit

Communicatie + Participatie

Desbetreffende teams informeren over de wijzigingen in de verordening (Ynkommen, Administraasje en terugvordering & verhaal). Uitkeringsgerechtigden worden daarnaast regelmatig geinformeerd over rechten, plichten en wijzigingen die tijdens een uitkeringsperiode van toepassing zijn.

Bijlagen

1. Verordening rechtmatigheid Participatiewet, IOAW, IOAZ en WI gemeente Noardeast Fryslân 2023;
2. Toelichting bij verordening rechtmatigheid Participatiewet IOAW, IOAZ en WI 2023.

Dokkum, 15 november 2022

Burgemeester en wethouders van de gemeente Noardeast-Fryslân,

de secretaris, H.J.C.M Verbunt MBA de burgemeester, mr. J.G. Kramer